

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22307 - Intervenció Socioed. sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social I
Grup	Grup 50

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22307 - Intervenció Socioed. sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social I / 50
Titulació	Grau d'Educació Social - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Patricia Regine Ferrà Coll	14:05	15:05	Dilluns	09/09/2019	16/02/2020	A-101
<i>Responsable</i> patricia.ferra@uib.es						
Miguel Caldentey Bisbal	17:00	18:00	Dilluns	09/09/2019	31/07/2020	C-107. Guillem Cifre

Contextualització

La inadaptació és un dels àmbits fonamentals en els quals intervé l'educadora i l'educador social i, dintre d'aquest àmbit, la intervenció i la prevenció en la desprotecció infantil són una tasca prioritària. Un dels objectius d'aquesta assignatura és integrar coneixements per comprendre el concepte d'inadaptació social com un procés, amb tota la seva complexitat, i posar una atenció especial a les teories i competències que fonamenten la intervenció de l'educadora o educador social amb la infància i a l'adolescència en risc. També es pretén començar a reflexionar sobre les característiques pròpies del treball socioeducatiu en aquest àmbit: què suposa ser un educador o una educadora que intervé en l'àmbit de la inadaptació social? Finalment, estudiarem el marc institucional en el qual treballa, majoritàriament, l'educador social: els Serveis Socials.

Ens trobam amb una primera assignatura d'intervenció professional de tercer semestre, que tindrà la seva continuïtat en el quart semestre del grau d'Educació Social. L'assignatura Intervenció Socioeducativa sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social I s'imparteix durant el primer semestre del segon curs del Grau d'Educació Social; és una assignatura obligatòria pertanyent al mòdul d'Intervenció Professional en Educació Social i, dintre d'aquest, a la matèria d'Intervenció Socioeducativa en Infància i Joventut. Cal remarcar que, al llarg d'aquest grau, la intervenció en la inadaptació social s'estudia en tot un conjunt d'assignatures del mòdul d'Intervenció Professional referents no només a l'àmbit de la infància sinó també a altres problemàtiques que sovint coexisteixen o estan relacionades amb la inadaptació infantil i juvenil: la delinqüència, les drogodependències, la violència de gènere, etc. L'assignatura que aquí es presenta serà bàsica per poder integrar els coneixements i competències d'aquest mòdul.

Requisits

Guia docent

Recomanables

Es recomana haver cursat les assignatures bàsiques de primer curs.

Competències

Específiques

- * CE3. Conèixer els supòsits pedagògics i biopsicosocials que es troben en la base dels processos d'intervenció socioeducativa, així com les característiques generals dels entorns d'intervenció.
- * CE4. Saber utilitzar els procediments i tècniques sociopedagògiques per a la intervenció i l'anàlisi de la realitat personal, familiar i social.

Genèriques

- * CT7. Capacitat crítica i autocrítica.
- * CT8. Capacitat de mantenir actituds empàtiques, respectuoses, solidàries i de confiança amb les persones grups i institucions.
- * CT15. Compromís ètic amb les persones, les institucions i la pràctica professional

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

Bloc I. Bases teòriques i competències lligades a la comprensió i la intervenció amb nins i joves amb problemes d'inadaptació social i/o en situació de desprotecció.

Unitat didàctica 1.- Concepte d'inadaptació social

Unitat didàctica 2.- Teories sistèmiques i ecosistèmiques

Unitat didàctica 3.- Les necessitats i les emocions de la infància i de l'adolescència. La intel·ligència emocional

Unitat didàctica 4.- Teories del vincle, teories humanistes i l'anàlisi transaccional

Unitat didàctica 5.-Teories conductual-cognitives

Bloc II. Eixos del treball de l'educador social en l'àmbit de la inadaptació social

Unitat didàctica 6.- Què caracteritza i condiona la feina de l'educador social?. Ubicar-se com a professional de l'educació social

Unitat didàctica 7.- Introducció a la tasca de l'educadora o educador social en els diferents àmbits d'intervenció en la infància i adolescència: medi obert, àmbit familiar i àmbit residencial

Unitat didàctica 8.- Els Serveis Socials en el marc dels Serveis de Benestar.

Metodologia docent

En aquest apartat es detallen les modalitats organitzatives, els tipus d'agrupació i la metodologia que s'empraran per aconseguir els objectius de l'assignatura. Amb la metodologia proposada es pretén que l'alumne compregui, integri i aprengui a utilitzar els continguts teòrics a partir de l'observació i el qüestionament de la realitat biopsicosocial que envolta la inadaptació, tenint en compte la naturalesa de les interaccions humanes i la subjectivitat que ens caracteritza. També es pretén que l'alumne es planteji les característiques específiques de la intervenció socioeducativa en aquest àmbit.

Volum de treball

A la següent taula es presenta la distribució aproximada d'hores segons el tipus d'activitat, en el treball presencial i no presencial planificat i la seva equivalència en crèdits europeus o ECTS (1 crèdit ECTS = 25 hores de treball de l'estudiant).

Activitats de treball presencial (0,2 crèdits, 5 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Tutories ECTS	Tutories personalitzades o en petit grup	Grup petit (P)	Les tutories poden ser tant presencials com electròniques, individuals o grupals. Serviran per a resoldre dubtes, comentar aspectes concrets del temari i/o fer un seguiment del treball individual de l'alumne en els casos en què es consideri necessari.	2
Avaluació	Examen global	Grup gran (G)	Es realitzarà un examen global corresponent a la convocatòria oficial i un examen global corresponent al període de recuperació.	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (5,8 crèdits, 145 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Participació als foros	Després d'estudiar els continguts dels temes i/o lectures, reflexionar sobre aquests i, en alguns casos, visionar els materials audiovisuals corresponents, es plantejaran algunes activitats que es comentaran en petits grups als foros de contingut de l'aula virtual	20
Estudi i treball autònom individual	Estudi individual i consultes	A partir de l'estudi i del treball individual, i amb el suport del grup i del professor/a, l'alumnat ha d'assimilar i integrar de forma comprensiva els continguts i competències de l'assignatura. Les consultes al professor/	94

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22307 - Intervenció Socioed. sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social I
Grup	Grup 50

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
		a servir per resoldre dubtes o aprofundir en segons quins aspectes de la matèria.	
Estudi i treball autònom individual	Tutories	Les tutories poden ser tant presencials com electròniques, individuals o grupals. Serviran per a resoldre dubtes, comentar aspectes concrets del temari i/o fer un seguiment del treball individual de l'alumne en els casos en què es consideri necessari.	4
Estudi i treball autònom en grup	Entrevista familiar i entrevista a una educadora o educador social	Preparació, implementació i anàlisi de dues entrevistes realitzades per parelles: una entrevista a una família normalitzada desconeguda i una altra a una educadora o educador social. Lliurament del treball i/o reflexió seguint les pautes que s'indicaran a l'aula virtual.	15
Estudi i treball autònom individual o en grup	Pel·lícules i altres materials audiovisuals	Visionament de pel·lícules i altres materials audiovisuals per utilitzar-los com a font de reflexió i estudi.	12

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Els aprenentatges de l'assignatura s'avaluaran a partir del lliurament de les activitats i treballs indicats a continuació i l'examen final. Per aprovar l'assignatura s'hauran d'aprovar les diferents parts teòriques i pràctiques.

Un requisit per aprovar l'examen de l'assignatura és la correcció en la redacció i l'ortografia, atesa la importància que tenen per a l'educador social l'expressió oral i escrita (redacció d'informes, reunions d'equip, coordinacions interinstitucionals, sol·licitud de finançament per al desenvolupament de projectes, seguiment de diaris, suport escolar, etc.)

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Examen global

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Es realitzarà un examen global corresponent a la convocatòria oficial i un examen global corresponent al període de recuperació.
Criteris d'avaluació	L'examen global tindrà una durada de 2,5 hores, la major part de l'examen serà de preguntes a desenvolupar.

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22307 - Intervenció Socioed. sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social I
Grup	Grup 50

S'avaluarà l'assimilació i comprensió dels continguts de l'assignatura, així com la seva aplicació als casos -reals o ficticis- treballats durant el curs (pel·lícules obligatòries, informes de casos, etc) o presentats a l'examen.

Percentatge de la qualificació final: 50%

Participació als foros

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Després d'estudiar els continguts dels temes i/o lectures, reflexionar sobre aquests i, en alguns casos, visionar els materials audiovisuals corresponents, es plantejaran algunes activitats que es comentaran en petits grups als foros de contingut de l'aula virtual
Criteris d'avaluació	S'avaluarà la comprensió dels conceptes treballats i la seva aplicació pràctica a pel·lícules i/o lectures

Percentatge de la qualificació final: 25%

Entrevista familiar i entrevista a una educadora o educador social

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Preparació, implementació i anàlisi de dues entrevistes realitzades per parelles: una entrevista a una família normalitzada desconeguda i una altra a una educadora o educador social. Lliurament del treball i/o reflexió seguint les pautes que s'indicaran a l'aula virtual.
Criteris d'avaluació	S'avaluarà la comprensió i aplicació pràctica de les teories i conceptes treballats a una entrevista familiar. D'altra banda, a partir d'una entrevista a una educadora o educador social, s'avaluarà el coneixement i comprensió de l'estructura i funcionament dels Serveis Socials

Percentatge de la qualificació final: 25%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Durant el semestre s'aniran indicant les lectures i materials audiovisuals a treballar.

Bibliografia bàsica

- * Horno, P. (2017). *Educando la alegría*. Bilbao: Desclée de Brouwer
- * Horno, P. (2012). *Un mapa del mundo afectivo: el viaje de la violencia al buen trato*. Barcelona: Boira.
- * Gonzalo Marrodán, J.L. (2016). *Vincúlate. Relaciones reparadoras del vínculo en los niños adoptados y acogidos*. Bilbao: Desclée de Brouwer.
- * Rygaard, N.P. (2008). *El niño abandonado. Guía para el tratamiento de los trastornos de apego*. Barcelona: Gedisa

Bibliografia complementària

- * Barudy, J. (2005). *Los buenos tratos a la infancia*. Barcelona: Gedisa.
- * Bisqueria, R. (2009). *Psicopedagogía de las emociones*. Madrid: Síntesis.
- * Bueno, D. (2017). *Neurociencia per a educadors*. Barcelona: Rosa Sensat
- * Cyrułnik, B. i Capdevila, C. (2017). *Diàlegs*. Barcelona: Gedisa.
- * Echeburúa Odriozola, E. (2005). *¿Adicciones sin drogas? Las nuevas adicciones : juego, sexo, comida, compras, trabajo, internet*. Bilbao: Desclée de Brouwer.

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22307 - Intervenció Socioed. sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social I
Grup	Grup 50

- * Faber, A. i Mazlish, E. (2001). *Cómo hablar para que sus hijos le escuchen y cómo escuchar para que sus hijos le hablen*. Barcelona: MEDICI
- * Fuertes, J. i Fernández del Valle, J. (2004). *El acogimiento residencial en la protección a la infancia*. Madrid: Pirámide.
- * Garrido, V. (2005). *Los hijos tiranos: El síndrome del emperador*. Barcelona: Ariel.
- * Garrido, V., (2005). *Manual de intervención educativa en inadaptación social 1. Fundamentos de la intervención*. Valencia: Librería Tirant lo Blanch.
- * Guilera, Ll. (2006). *Más allá de la Inteligencia Emocional. Las cinco dimensiones de la mente*. Madrid: Thomson.
- * Horno, P. (2017). *Educando la alegría*. Bilbao: Desclée de Brouwer
- * López Sánchez, F. (2008). *Necesidades en la infancia y en la adolescencia*. Madrid: Pirámide.
- * Llana, A. i Parcerisa, A. (2008). *La acción socioeducativa en medio abierto. Fundamentos para la reflexión y elementos para la práctica*. Barcelona: Graó.
- * Mondragón, J. i Trigueros, I. (2002). *Intervención con menores. Acción socioeducativa*. Madrid: Narcea.
- * Quevedo, P. i Jaume, A. (1999). *Programa de treball socioeducatiu en medi obert amb educadors de carrer*. Palma: GREC.
- * Peter Rygaard, N. (2008). *El niño abandonado. Guía para el tratamiento de los trastornos del apego*. Barcelona: Gedisa
- * Rogers, C. (1972, 1986). *El proceso de convertirse en persona*. Barcelona: Paidós.
- * Santibáñez, R. i Martínez-Pampliega, A. (coords.) (2013). *Intervención comunitaria con adolescentes y familias en riesgo*. Barcelona: Graó.
- * Sedó i Luzuriaga, C. (2001). *Treballant com a educadora o educador social*. Barcelona: Pleniluni.
- * Siegel, D. i Payne, T. (2013). *El cerebro del niño*. Barcelona: Alba.
- * Siegel, D. (2014). *Tormenta cerebral. El poder y el propósito del cerebro adolescente*. Barcelona: Alba.
- * Valverde, J. (1988). *El proceso de la inadaptación social*. Madrid: Popular.
- * Villanova, J.S. i Clemente, A. (2005). *La inteligencia emocional en adolescentes*. Valladolid: Universidad de Valladolid.

Altres recursos

Durant el curs es concretaran les pel·lícules a partir de les quals es plantejaran diferents activitats dels foros de continguts.

Algunes pel·lícules recomanades:

- "7 vírgenes" (2005), film del director Alberto Rodríguez
- "Ciudad de Dios" (2002), film del director Fernando Meirelles
- "El niño de la bicicleta" (2011), film dels directors Jean-Pierre Dardenne i Luc Dardenne
- "Thirteen" (2003), film de la directora Catherine Hardwicke
- "Hoy empieza todo" (1999), film del director Bertrand Tavernier
- "Las vidas de Grace" (2013), film del director Destin Cretton
- "El bola" (2000), film del director Acheró Mañas